

ØF-rapport nr 11/2005

**Arenaer for profesjonell kunstformidling i
Hordaland, Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal**

**En utredning for Norsk kulturråd og
Kultur- og kirkedepartementet**

Av

Jorid Vaagland

Østlandsforskning

er et forskningsinstitutt som ble etablert i 1984 med Oppland, Hedmark og Buskerud fylkeskommuner samt Kommunaldepartementet som stiftere, og har i dag 31 ansatte.

Østlandsforskning er lokalisert i høgscole-miljøet på Lillehammer. Instituttet driver anvendt, tverrfaglig og problemorientert forskning og utvikling.

Østlandsforskning er orientert mot en bred og sammensatt gruppe brukere. Den faglige virksomheten er konsentrert om to områder:

Næringsliv og regional utvikling

Velferds-, organisasjons- og kommunalforskning

Østlandsforsknings viktigste oppdragsgivere er departement, fylkeskommuner, kommuner, statlige etater, råd og utvalg, Norges forskningsråd, næringslivet og bransjeorganisasjoner.

Østlandsforskning har samarbeidsavtaler med Høgskolen i Lillehammer, Høgskolen i Hedmark og Norsk institutt for naturforskning. Denne kunnskaps-ressursen utnyttes til beste for alle parter

ØF-rapport nr 11/2005

**Arenaer for profesjonell kunstformidling i
Hordaland, Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal**

**En utredning for Norsk kulturråd og
Kultur- og kirkedepartementet**

Av

Jorid Vaagland

Tittel: Arenaer for profesjonell kunstformidling i Hordaland, Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal

Forfattere: Jorid Vaagland

ØF-rapport nr.: 11/2005

ISBN nr.: 82-7356-565-3

ISSN nr.: 0809-1617

Prosjektnummer: K 261

Oppdragsgiver: Norsk kulturråd/Kultur- og kirke departementet

Prosjektleder: Jorid Vaagland

Referat: Utredningens konklusjoner:

- Spesialarenaer for teater- og konsertvirksomhet osv. er knyttet til faste kunstformidlingsinstitusjoner i bykommunene.
- Lokale og regionale kulturbygg utgjør de viktigste arenaene for kunstformidling i landkommunene.
- Kultur-/samfunnshusene med det mest omfattende profesjonelle kulturtilbudet (i omfang og bredde) er lokalisert i typiske regionsentra.
- Regionale kulturhus tar imot mange av de viktige nasjonale institusjonene.
- Kunstfaglig kompetanse er hovedsakelig knyttet til faste institusjoner i bykommunene.
- Særlig dans og billedkunst rammes av manglende arenaer.
- Regionteatrene sørger for et minimum av profesjonelle kulturtilbud i de aller fleste kommuner i Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal.
- Mange av arenaene som benyttes av regionteatrene har en standard som utelukker besøk av nasjonale institusjoner og grupper.
- Mange kommuner i de tre fylkene mangler arenaer for å ta imot nasjonale institusjoner og grupper.
- Ca 1/3 av kommunene i de tre fylkene har mer enn en times reiseavstand til nærmeste sted (i eget fylke) med profesjonelt kulturtilbud.
- Særlig typiske øy- og kystkommuner mangler tilgang til profesjonelle kulturtilbud.
- De kommunene som er dårligst stilt med hensyn til tilgang til profesjonelle kulturtilbud utgjør ca 90 000 innbyggere (ca 9% av det samlede folketallet).

Emneord: Kulturarenaer, profesjonell kunstformidling

Dato: Juni 2005

Antall sider: 39

Pris: 70

Utgiver: Østlandsforskning
Postboks 1066 Skurva
N-2601 Lillehammer
Telefon 61 26 57 00
Telefax 61 25 41 65
e-mail: [oef@ostforsk.no](mailto: oef@ostforsk.no)
<http://www.ostforsk.no>

Dette eksemplar er fremstilt etter KOPINOR, Stenergate 1 0050 Oslo 1.
Ytterligere eksemplarfremstilling uten avtale og i strid med åndsverkloven er straffbart
og kan medføre erstatningsansvar.

INNHOLD

Forord.....	7
1 INNLEDNING.....	8
1.1 MANDAT OG DATAMATERIALE	8
2 GENERELLE TREKK VED ARENASITUASJONEN I DE TRE FYLKENE.....	10
2.1 TYPER ARENAER OG LOKALER	10
2.2 ARENAENES BRUKSOMRÅDER.....	12
2.3 KUNSTFAGLIG KOMPETANSE KNYTTET TIL ARENAENE	13
3 INSTITUSJONER, GRUPPER OG NETTVERK.....	14
3.1 INSTITUSJONER OG GRUPPER.....	14
3.2 NETTVERK FOR SPILLESTEDER OG ARRANGØRER.....	20
4 ARENAER FOR PROFESJONELL KUNSTFORMIDLING I DE TRE FYLKENES KOMMUNER.....	22
4.1 ARENASITUASJONEN I HORDALAND.....	22
4.1.1 TILGJENGELIGHETEN TIL PROFESJONELLE KULTURTILBUD I ULIKE DELER AV FYLKET.....	25
4.2 ARENASITUASJONEN I SOGN OG FJORDANE	26
4.2.1 TILGJENGELIGHETEN TIL PROFESJONELLE KULTURTILBUD I ULIKE DELER AV FYLKET	29
4.3 ARENASITUASJONEN I MØRE OG ROMSDAL	30
4.3.1 TILGJENGELIGHETEN TIL PROFESJONELLE KULTURTILBUD I ULIKE DELER AV FYLKET	32
5 OPPSUMMERING	34
 VEDLEGG	 35

Forord

Norsk kulturråd henvendte seg i april 2005 til Østlandsforskning med forespørsel om en oppfølging av utredningen ”Ny nasjonal kulturbåt” som ble avgitt høsten 2004.

Utredningsarbeidet har vært gjennomført i perioden 15.april – 15.juni 2005, og har hatt en økonomisk ramme tilsvarende ett månedsverk.

En rekke mennesker har vært behjelpelige med opplysninger i utredningsarbeidet. Det gjelder representanter for nasjonale og regionale kulturinstitusjoner, grupper og nettverk, men også kulturansvarlige og andre ansatte i fylkeskommuner og kommuner. Alle disse fortjener en stor takk for hjelpen. En særlig takk til dem i kommunene som, til tross for tekniske problemer, bidro med opplysninger om kultarenaer i den elektroniske spørreskjemaundersøkelsen.

Ansatte ved to av de tre fylkeskommunale kulturkontorene samt i Bergen kommune og i enkelte institusjoner, har lest og kommentert deler av rapporten. Tusen takk til alle disse for gode innspill.

Lillehammer, juni 2005

Ståle Størdal
Forskningsleder

Jorid Vaagland
Prosjektleder

1 INNLEDNING

I september 2004 la en arbeidsgruppe fram en utredning av spørsmålet om ny nasjonal kulturbåt, på oppdrag for Norsk kulturråd og Kultur- og kirkedepartementet. Bakgrunnen for utredningsarbeidet var et Stortingsvedtak av 11. desember 2003 der Stortinget ba Regjeringen sørge for utredning av spørsmål om bygging og drift av en nasjonal kulturbåt.

Utredningen viste at interessen for en kulturbåt er særlig stor i fylkene Hordaland, Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal. På denne bakgrunn ba Kultur- og kirkedepartementet i april 2005 Norsk kulturråd om å ta initiativ til en videre utredning av behovet for et kulturbåttilbud i disse tre fylkene. Norsk kulturråd anmodet Østlandsforskning om å gjennomføre utredningen, innenfor en økonomisk ramme tilsvarende ett månedsverk.

1.1 MANDAT OG DATAMATERIALE

Det mandatet som ble utarbeidet for utredningsoppdraget hadde 2 hovedpunkter:

1. *Hva er situasjonen for formidling av kunst i Sogn og Fjordane, Hordaland og Møre og Romsdal?*
2. *Hvilke områder i regionen har lengre reisevei enn ca 1 time til nærmeste arena for profesjonell kunstformidling?*

Under pkt 1 var det presisert at en ønsket kartlagt hvilke visningssteder, scener og formidlingsarenaer som finnes og er i jevnlig i bruk til profesjonell kunstformidling i disse tre fylkene, både av Riksinstitusjonene og av profesjonelle formidlingsaktører og kulturinstitusjoner/-aktører i de aktuelle fylkene, og på alle kunstområdene, også dans. Arenaer som benyttes kun i forbindelse med Den kulturelle skolesekken og i forbindelse med festivaler ble imidlertid definert ut av denne utredningen.

Oppdragsgiver ønsket videre å få belyst hvilken kunstfaglig kompetanse som finnes i tilknytning til kulturarenaene.

Kulturpolitiske målsettinger som ”å sikre hele befolkningen tilgang til et mangfold av kulturopplevelser”(St.prp. nr.1 (2003-2004) lå til grunn for pkt 2 i mandatet. Her ønsket oppdragsgiver en drøfting av hvorvidt det er områder i de tre fylkene som kommer særskilt dårlig ut med hensyn til tilgang til profesjonelle kulturopplevelser.

Utredningen bygger på følgende materiale:

- Opplysninger innhentet fra ca 20 nasjonale og regionale kunstformidlingsinstitusjoner, om hvilke arenaer i de tre fylkene som benyttes av disse. Noen av institusjonene har også bidratt med vurderinger av de enkelte arenaer de benytter, og/eller av hvorvidt også andre arenaer enn de som benyttes i dag, er aktuelle eller ”gode nok” for deres formål.
- Opplysninger fra 5 nasjonale arrangør- og spillestedsnettverk.
- Opplysninger fra ca 10 frie grupper på ulike kunstområder.
- Diverse supplerende opplysninger innhentet via internett.

- Opplysninger innhentet gjennom en nettbasert spørreundersøkelse til kommunene i de tre fylkene, hovedsakelig utformet som et skjema for registrering av arenaer som brukes til/er egnet for formidling av profesjonell kunst/kultur på ulike kunstområder.
- Fylkeskulturkontorene i de tre fylkene samt Bergen kommune har bidratt med utfyllende opplysninger.

2 GENERELLE TREKK VED ARENASITUASJONEN I DE TRE FYLKENE

Dette kapitlet er basert på en delundersøkelse som ble gjennomført i forbindelse med utredningsarbeidet. Av grunner som beskrevet i det følgende har denne delundersøkelsen fått en mindre vesentlig plass i arbeidet enn opprinnelig tenkt.

Det ble sendt ut et elektronisk registrerings-/spørreskjema til de kulturansvarlige i kommunene i de tre fylkene, i den hensikt å få oversikt over hva som finnes av arenaer som benyttes til profesjonell kunstformidling. I alt 96 kommuner fikk spørreskjemaet tilsendt. Etter en puring hadde 38 av de 96 kommunene returnert skjemaet, det vil si at svarprosenten var på knapt 40¹. Videre var ikke alle de returnerte skjemaene fullstendig utfylt, og at antall svar som vi har kunnet ta med i analysen varierer derfor noe fra spørsmål til spørsmål.

Det innkomne materialet fra kommunene har også sine svakheter. For det første består det hovedsakelig av svar fra mindre landkommuner, mens de fleste av bykommunene mangler, deriblant Bergen kommune, som alene sannsynligvis står for størstedelen av arenaene for profesjonell kunstformidling i de tre fylkene². Videre har sannsynligvis en god del av respondentene inkludert bare kommunale bygg/arenaer og sett bort fra private. Vi har også grunn til å anta at begrepet arenaer for profesjonell kunstformidling er tolket temmelig vidt, og at en del arenaer som i all hovedsak benyttes til frivillig kulturaktivitet er tatt med. Også arenaer/lokaler som først og fremst benyttes i forbindelse med Den kulturelle skolesekken er i mange tilfeller tatt med.

Innenfor den tids- og ressursmessige rammene for dette arbeidet har vi ikke hatt muligheter verken for å sortere ut arenaer som ikke burde inkluderes i undersøkelsen eller innhente materiale fra flere kommuner. Materialet belyser imidlertid noen overordnede trekk ved situasjonen først og fremst i landkommunene i de tre fylkene, når det gjelder fordelingen av ulike typer arenaer og lokaler som benyttes til eller vurderes som egnet for formidling av profesjonell kunst på ulike områder.

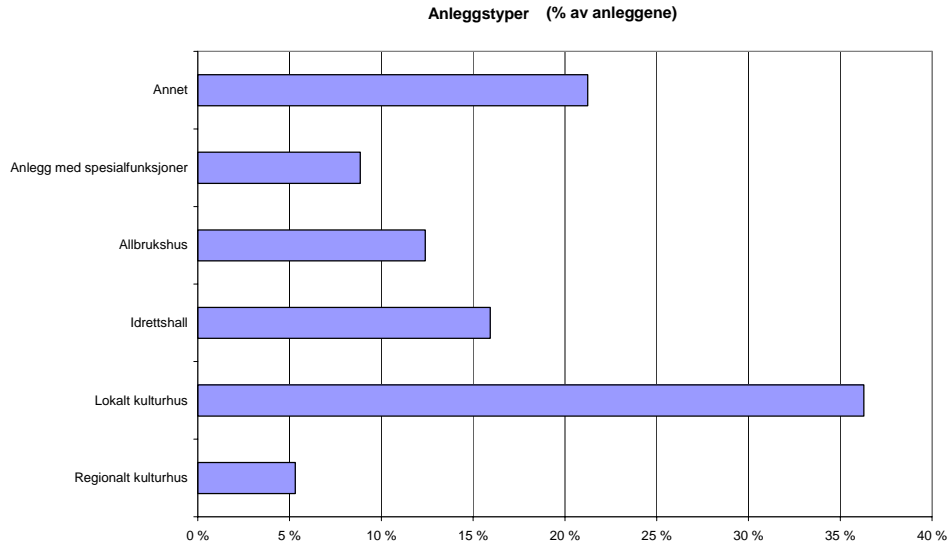
Spørreskjemaet til kommunene inneholdt også spørsmål om hvorvidt det finnes kunstfaglig kompetanse knyttet til de ulike arenaer, og evt. hvilke typer kunstfaglig kompetanse det dreier seg om. Dette spørsmålet er behandlet i kapittel 2.3.

2.1 TYPER ARENAER OG LOKALER

I de 24 kommunene som har sendt inn registreringsskjema for kulturarenaer i kommunen finnes det i alt 113 anlegg/arenaer. Figur 1 viser hvordan disse fordeler seg mellom ulike typer anlegg/arenaer.

¹ I etterpåklokskapens ånd må vi konkludere med at en spørreskjemaundersøkelse til så mange respondenter, i tillegg til innhenting av opplysninger fra nærmere 40 institusjoner, nettverk og frie grupper, var for ambisiøst innenfor rammen av dette utredningsarbeidet. I tillegg fikk vi tekniske problemer som forsinket gjennomføringen og sannsynligvis også påvirket svarprosenten.

² Bergen kommune deltok ikke i spørreskjemaundersøkelsen fordi de selv var i gang med en kartlegging av kulturarenaer da denne undersøkelsen ble gjennomført. Beklageligvis ble kommunens undersøkelse ikke ferdigbehandlet tidsnok til at vi kunne få tilgang til i arbeidet med denne utredningen.

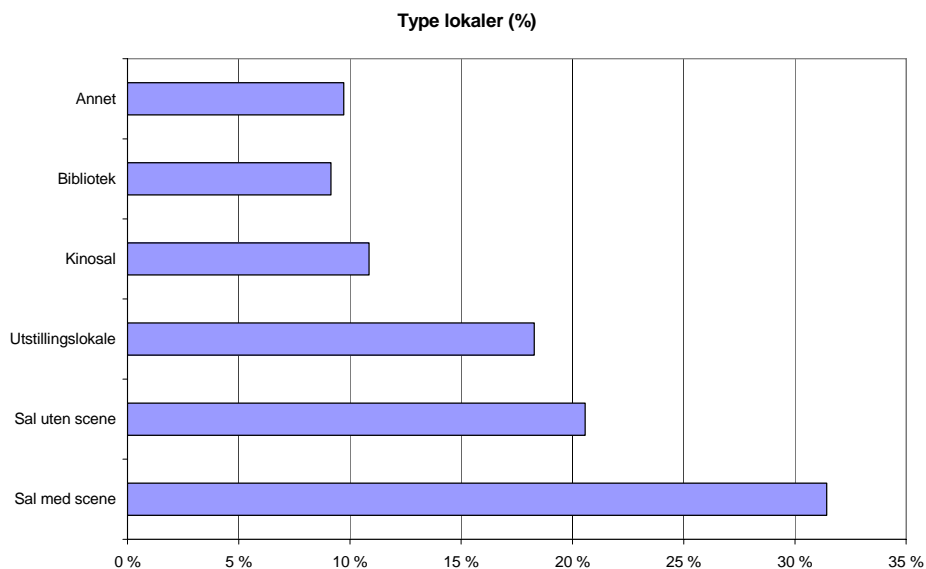

Figur 1: *Typer kulturarenaer*

47 arenaer, eller 40 % av de registrerte anleggene er kategorisert som kulturhus, fordelt på 6 regionale og 41 lokale. De lokale kulturbyggene omfatter i flere tilfeller for eksempel grendehus og samfunnshus, og vi har grunn til å tro at mange av disse ikke er av en slik størrelse og standard at de tilfredsstiller profesjonelle institusjoners og grupperes krav.

Bare 10 anlegg (9%) er kategorisert som "anlegg med spesialfunksjoner", dvs. teaterbygg, konserthus, kunstgallerier osv. Den lave andelen slike arenaer avspeiler det faktum at denne delundersøkelsen ikke godt nok fanger opp situasjonen i byene, ettersom det er i byene vi først og fremst finner de faste kulturinstitusjonene som har bygg/-lokaler spesielt tilrettelagt for deres virksomhet.

De registrerte arenaene inneholder i alt 175 ulike lokaler, som fordeler seg mellom ulike typer/funksjoner som vist i figur 2.

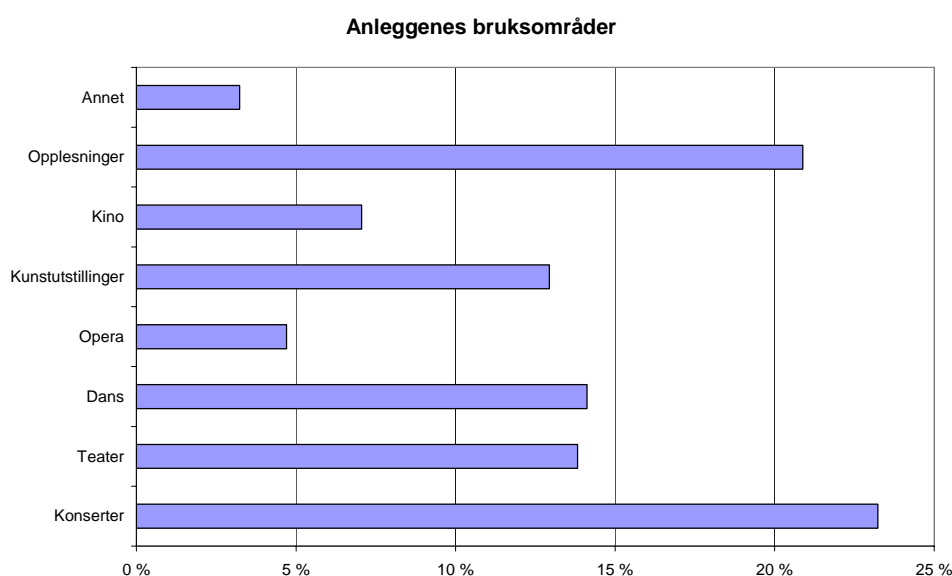
Figur 2: *Typer lokaler i de registrerte arenaene*

32 % av lokalene i de registrerte arenaene er sal med scene og 21 % er sal uten scene. Formidling av både teater, dans og musikk (inkl. opera) vil i de fleste tilfeller forutsette en scene, og scenens størrelse vil i mange tilfeller avgjøre hvilke institusjoner som kan benytte arenaen og med hvilke oppsetninger. Større kulturhus har i de fleste tilfeller sal med scene av en størrelse som kan ta imot store konserter eller teateroppsetninger, men i tillegg ofte også en mindre (kino-) sal uten scene.

Figuren viser videre at det er utstillingslokaler i 18% av de registrerte arenaene. Tatt i betraktning den store andelen lokale og regionale kulturbygg i utvalget er det grunn til å tro at størstedelen av utstillingslokalene er i slike bygg.

2.2 ARENAENES BRUKSOMRÅDER

Når det gjelder spørsmålet om hvilke kunstuttrykk de registrerte anleggene/arenaene kan brukes til/er egnet for, viser svarene fra kommunene en fordeling som vist i figur 3.

Figur 3: *Anleggenes bruksområder*

23% av arenaene har lokaler som brukes til eller vurderes som egnet til konserter med profesjonelle musikere, og en nesten like stor andel til opplesninger. 14% benyttes til eller vurderes som egnet for teater og like stor andel til profesjonell dans³, mens 13 % benyttes til/vurderes som egnet for kunstutstillinger.

³ Vi kan ikke se bort fra at svarene fra en del av respondentene her refererer til publikumsarrangementer med dans, ikke oppvisninger med profesjonelle dansere.

2.3 KUNSTFAGLIG KOMPETANSE KNYTTET TIL ARENAENE

Spørsmålet om hvorvidt det er kunstfaglig kompetanse knyttet til de respektive arenaer, og eventuelt på hvilke kunstområder, var blant dem som kommuneundersøkelsen skulle belyse.

Det ble avgitt svar om i alt 97 arenaer når det på spørsmålet om kunstfaglig kompetanse. I følge respondentene i kommunene er det ingen kunstfaglig kompetanse knyttet til hele 79 arenaer, eller 81% av de arenaene det er avgitt svar om. De 19% av arenaene som har kunstfaglig kompetanse knyttet til seg har ikke nødvendigvis egne ansatte med slik kompetanse men ”deler” kompetanse med andre institusjoner og arenaer. De samlede kompetanseressursene kan dermed være enda mer beskjedne enn de 19% tilsier. Når det gjelder hvilke kunstområder det finnes kompetanse på i tilknytning til arenaene, er det billedkunst og musikk/konserter som nevnes av flest respondenter, men det finnes også kompetanse på områdene teater, dans, opera og folkemusikk/folkedans knyttet til enkelte arenaer.

Kunstfaglig kompetanse er i særlig grad knyttet til faste kunstformidlingsinstitusjoner, som hovedsakelig finnes i bykommunene. Den lave andelen arenaer med slik kompetanse avspeiler dermed det faktum at bykommunene er dårlig representert i materialet fra denne delundersøkelsen.

For å få et mer riktig bilde av omfanget av kunstfaglig kompetanse knyttet til arenaer for kunstformidling i de tre fylkene burde en, ideelt sett, ha innhentet slike opplysninger direkte fra de arenaene som er kartlagt i kapittel 4 av utredningen. Innenfor de knappe rammene for dette arbeidet har dette ikke vært mulig.

3 INSTITUSJONER, GRUPPER OG NETTVERK

I det følgende drøftes hvilke kulturarenaer i de ulike kommunene som benyttes fast eller regelmessig av ulike profesjonelle institusjoner og grupper, samt hvilke nasjonale/regionale spillesteds- eller arrangørnettverk de er del av.

Det er innhentet opplysninger fra/om en rekke institusjoner, grupper og nettverk, dels gjennom direkte kontakt og dels gjennom deres internettsider.

Arenaer som kun benyttes til kulturformidling i regi av Den kulturelle skolesekken (dette gjelder i stor grad arenaer i tilknytning til skoler, som gymsaler og klasserom) faller utenom kartleggingen. Særlig i Møre og Romsdal er denne virksomheten svært omfattende. Arenaer i skoler/barnehager og andre institusjoner som benyttes kun til forestillinger for egne elever og beboere er heller ikke inkludert. Videre er utendørsarenaer utelatt, og også arenaer som kun benyttes i forbindelse med festivaler. Ettersom kartleggingen er begrenset til kunstformidlingsarenaer ”på land” faller også Bokbåten Epos utenom⁴.

Først en kort beskrivelse av de enkelte institusjoner/nettverk som utgjør grunnlaget for kartleggingen, med vekt på hva de legger til grunn ved valg av spillesteder/visningssteder.

3.1 INSTITUSJONER OG GRUPPER

SCENEKUNST

Riksteatret

Riksteatret tilbyr egenproduserte forestillinger for voksne og barn og turnerer i dag til 65 faste spillesteder i alle landets fylker med i alt ca 600 forestillinger pr år. Teatret har 11 spillesteder i alt i de tre fylkene som inngår i denne utredningen, 1 i Hordaland, 5 i Sogn og Fjordane og 5 i Møre og Romsdal. I tillegg til disse står ytterligere ett sted på teatrets venteliste for å bli fast spillested, nemlig Bømlo (Bømlo kulturhus) i Hordaland. Også andre arenaer i de tre fylkene vurderes som tilfredsstillende for teatret men er av ulike grunner ikke aktuelle spillesteder. Dette gjelder Gloppen (Gloppen kino), Høyanger (Høyanger samfunnshus) og Årdal (Årdal samfunnshus), alle i Sogn og Fjordane.

Den Nasjonale Scene

Teatret spiller kun i Bergen, i all hovedsak i sine egne lokaler men mer sporadisk også i BIT Teatergarasjen. Dette gjelder først og fremst samproduksjoner med Carte Blanche.

Teatret Vårt

er regionteater for Møre og Romsdal, med hovedsete og egne lokaler i Molde. Teatret har ca 10 faste spillesteder, som er større kulturhus hovedsakelig i regionsentra. Mindre teknisk krevende oppsetninger vises imidlertid på i alt ca 50 steder i fylket, på arenaer av svært varierende art, fra store kulturhus til gymsaler.

⁴ Bokbåten Epos eies av Hordaland, Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal fylkeskommuner og drives av fylkesbibliotekene og turnerer i deler av alle de tre fylkene, tidvis med både forfattere, skuespillere/teatergrupper og musikere.

Sogn og Fjordane Teater (SOFTeater)

er regionteater for Sogn og Fjordane, stasjonert i Førdehuset. Teatret har nærmere 30 steder på turnelista, som besøkes mer eller mindre hyppig, men også andre enn disse benyttes sporadisk til visse forestillinger. Teatret spiller på arenaer av svært varierende kvalitet og standard⁵.

Hordaland Teater

er regionteater for Hordaland og har barn og unge som sin primære målgruppe. Teatret er det nest minste regionteatret i landet. Det har hovedsete og egen teatersal på Stend (i Bergen), men turnerer i Hordaland og også i andre fylker. Teatret spiller på arenaer av svært varierende standard, fra Grieghallen til samfunnshus/kulturhus, museer og gymsaler, avhengig av de ulike forestillingenes karakter. Mange av teatrets oppsetninger spilles først og fremst for barnehager og skoler, men teatret har pr. i dag ikke fått til et tilfredsstillende samarbeid med Den kulturelle skolesekken i fylket. Teatret spiller også ofte på institusjoner som sykehjem og aldershjem. Også en del kommunale kulturkontorer bestiller forestillinger fra teatret, til visning hovedsakelig i biblioteker. Barnehager, skoler, biblioteker og institusjoner er ikke tatt med i oversikten.

Carte Blanche

Som landets eneste faste kompani for samtidsdans har Carte Blanche et nasjonalt ansvar for å utvikle og formidle samtidsdans og spre interesse for kunstformen i Norge. Kompaniet har sete i Bergen og forestillingene vises i hovedsak i BIT Teatergarasjen, men i noen grad også på turne i inn- og utland.

De fleste av kompaniets produksjoner er i så stort format at de bare kan spilles på større scener, men det lages også mindre produksjoner som kan vises på mindre scener. Kravene særlig til scenerigg er skjerpet i senere år, og hus som ble bygd på 1960-70-tallet fyller ikke disse.

Hordaland har i dag ingen scener som vurderes som aktuelle for Carte Blanche. Stord kulturhus har vært brukt tidligere, men det er for lite og har dessuten for svak scenerigg. I Sogn og Fjordane besøkes Sogndal kulturhus og i Møre og Romsdal Parken kulturhus i Ålesund. Bjørnsonhuset i Molde har også vært benyttet, men det vurderes som lite tilfredsstillende fordi det har for hardt gulv.

Operaen i Kristiansund

er en av seks distriktsoperaer i Norge. Festiviteten i Kristiansund er operaens hovedscene, men bygningen er i dag svært slitt og har en rekke mangler som gjør den uegnet til å fortsatt kunne huse virksomheten. Operaen besøker de større kulturhusene i fylket med sine oppsetninger, men lager også egne skoleforestillinger tilrettelagt for gymsaler og klasserom. Operafestuka i Kristiansund arrangeres årlig.

Opera Nordfjord

er også en av de seks distriktsoperaene i landet. Aulaen i Nordfjordeid folkehøgskule er operaens faste arena. I de siste tre årene har det vært arrangert årlige operagalla-turneer til ulike steder i Sogn og Fjordane og på Sunnmøre, med forestillinger hovedsakelig i de større kulturhusene i regionsentrene.

Ny kultur-/operasal i tilknytning til Eid Vidaregåande Skule skal etter planen være ferdig i 2008. Denne vurderes som avgjørende for Opera Nordfjords framtidige utvikling og aktivitet.

⁵ Jfr. SOFTeaters vurderinger av de ulike spillestedene, i vedlegg 3.

Opera Vest

Opera Vest har, som det eneste operaselskap i Norge, spesialisert seg på utvikling og produksjon av nyskrevne operaverk, som presenteres jevnlig i Oslo og i Bergen. Flere har dessuten vært presentert i byer som London og Paris.

I Bergen spiller Opera vest i Grieghallen, Danseteateret og DNS.

Med utgangspunkt i sin felles lokalisering i Grieghallen, ulik tilknytning til operavirksomhet og tilknytning til statlige finansieringsordninger, inngikk Stiftelsen Harmonien, Grieghallen AS og Opera Vest i 2004 et avtalefestet samarbeid om utvikling av profesjonell opera i Bergen.

Opera Vest har også siden 1994 hatt samarbeid med Operaen i Kristiansund med intensjon om fellesoppsetninger for å dele produksjonskostnader. Samarbeidet med Operaen i Kristiansund vurderes som særlig interessant i forbindelse med Opera Vests satsing på barn.

Frie sceniske grupper

Danse- og teatersentrum (DTS) er en landsomfattende organisasjon for fri profesjonell scenekunst. Organisasjonen ble etablert som interesseorganisasjon i 1977 med mål om å synliggjøre frie grupper, og høyne status for mangfoldet av sceniske uttrykksformer utenfor institusjonene.

DTS har i dag 78 medlemsgrupper som representerer ulike former for scenekunst. For å få full oversikt over disse virksomhet i de tre fylkene som omfattes av denne kartleggingen måtte vi ha kontaktet hver enkelt av de gruppene som har hatt forestillinger i disse fylkene med spørsmål om hvilke arenaer de benytter. Dette har vi ikke hatt mulighet for innenfor rammene av dette arbeidet. Vi har imidlertid vært i kontakt med de 10 gruppene som er stasjonert i de tre fylkene for å få opplysninger om hvilke arenaer de har benyttet i de tre fylkene i perioden 2003-2005.

I alt ti frie sceniske grupper i de tre vestlandfylkene er registrert i Norsk scenekunstbruk. 8 av disse har sete i Hordaland, nærmere bestemt i Bergen, mens Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal har en gruppe hver. De ti gruppene fordeler seg slik mellom ulike kunstområder:

	<i>Hordaland</i>	<i>Sogn og Fjordane</i>	<i>Møre og Romsdal</i>
<i>Teater</i>	Bergen Familieteater Stigespillerne Transiteatret		Boa Scenekunst
<i>Dans</i>	Jo Strømgren Kompani Karen Foss Quiet Works	Danseteater Dee	
<i>Figurteater</i>	Dukkenikkerne		
<i>Musikkteater</i>	Opera Omnia		
<i>Performance</i>	Display		

Enkelte av gruppenes virksomhet foregår i sin helhet gjennom Den kulturelle skolesekken, mens andre grupper driver hovedsakelig med kursvirksomhet og ikke med formidling slik vi forstår det her. Disse er ikke tatt med i oversiktene i kap. 4.

Teaternet.no har bare to spillesteder i de aktuelle fylkene som blir benevnt ”Teatre med spillerom for frie grupper”. Begge disse er i Bergen, nemlig BIT Teatergarasjen og Scene USF (USF Verftet).

BILLEDKUNST/KUNSTHÅNDVERK

Riksutstillinger

Riksutstillinger turnerer utstillinger innen billedkunst, kunsthåndverk, design og arkitektur. Utstillingene blir viste i tre ulike arenaer, Kunstarena Galleri, Kunstarena Vrimlerom og Kunstarena Skole. For hver av arenaene er det visse minimumskrav til hvordan visningsrommet skal være. I denne rapporten forholder vi oss kun til Kunstarena Galleri og Kunstarena Vrimlerom.

Kunstarena Galleri er et utstillingsrom med rene hvite vegger, ofte kalt "den kvite kuben", og en finner dem hos større kunstlag, knutepunktinstitusjoner, museer og kunstnersentre. Det er gjerne størrelsen på rommet som avgjør om en utstilling eller et kunstverk kan vises, og det opereres med tre kategorier gallerirom:

- 60 - 100 m²
- 100 - 200 m²
- over 200 m²

Det stilles også krav til lokalenes tilstand når det gjelder fuktighet, lysforhold, vakt og sikkerhet, dessuten forutsettes tilgang til administrativ og kunstfaglig kompetanse.

Norske Kunstforeninger, som er de allmenne kunstforeningenes landsforbund, har totalt 41 medlemsforeninger i de tre vestlandsfylkene (12 i Hordaland, 13 i Sogn og Fjordane og 16 i Møre og Romsdal). Av disse er det bare i alt 8 foreninger som har benyttet seg av Riksutstillings tilbud i løpet av de siste fire årene. Riksutstillinger forklarer dette med at svært mange kunstforeninger mangler egnede visningsrom for å ta imot utstillingene.

Kunstarena Vrimlerom omfatter ulike sosiale rom som foajéer, kino-/teatersaler, offentlige rom og plasser. Disse rommene finner en gjerne i kulturhus eller i institusjoner som sykehus og universiteter. Riksutstillinger produserer spesiallagde utstillinger som videoinstallasjoner, performance eller skulpturutstillinger til denne arenaen. Kunstarena Vrimlerom blir bl.a. brukt for å vise samtidskunst på steder som ellers ikke har gode nok gallerirom, og for å nå et annet publikum enn de som oppsøker kunstarena galleri. Utstillingene tilbys gjennom Norsk kulturhusnettverk. Det stilles krav mht sikkerhet, vakthold, renhold, fuktighet, areal osv, men en er ellers fleksibel og tilpasser utstillingene slik at de kan vises i ulike lokaler.

Utstillinger i kategorien Kunstarena Vrimlerom ble i 2004 vist på 22 steder i de tre fylkene, derav 10 i Hordaland (7 av disse var i Bergen), 6 i Sogn og Fjordane og 6 i Møre og Romsdal.

Bergen Kunstmuseum

er en av landets mest betydningsfulle samlinger av billedkunst. Museet består av tre faste samlinger i Bergen sentrum, nemlig Stenersens Samling, Rasmus Meyers Samlinger og Lysverket. I tillegg vises temporære utstillinger i Stenersenbygget.

Sogn og Fjordane Kunstmuseum

Den konsoliderte museumsenheten består av fem museer/samlinger og en formidlingsinstitusjon:

Anders Svor Museum (Hornindal)

Prestebøen (Førde)

Eikaasgalleriet (Jølster)

Astruptunet (Jølster)

Gjesmegalleriet (Lærdal)

Kunstsenteret i Førde

Museet samarbeider også med De Heibergske Samlinger – Sogn folkemuseum i Kaupanger (Sogndal kommune) og med Nordfjord folkemuseum (Eid kommune), men uten forpliktende avtaler med disse. Museet lager også robuste vandretstillinger som turnerer som kombinerte skole- og offentlige utstillinger.

Stiftelsen 3,14 / Hordaland Internasjonale Fylkesgalleri

Stiftelsen 3,14 har et nasjonalt ansvar for å bringe utenlandsk kunst til Norge. Utstillingene ligger i skjæringsfeltet mellom folkekunst/ og billedkunst. I egenskap av fylkesgalleri tilbyr 3,14 utstillinger av svært ulik karakter til alt fra museer og gallerier til skoler og aldershjem, i tillegg til i eget galleri på Vågsallmenningen i Bergen.

Stiftelsen samarbeider generelt med kunstlagene og tilpasser utstillingene til visningsstedene, det vil si at det normalt ikke stilles bestemte krav til visningsstedene. 3,14 har for tiden faste institusjonsavtaler med 12 visningssteder i 9 kommuner i fylket, ytterligere ett kommer til i november 2005. I tillegg til disse vurderes også Hjadlane Galleri (Ulvik kommune) og Nordisk kunstnarsenter Dalsåsen (Fjaler kommune i Sogn og Fjordane) som interessante samarbeidspartnere, men det er foreløpig ikke inngått formelt samarbeid med disse.

Hordaland Kunstsenter (HKS)

er en felles formidlingsinstitusjon for Bildende Kunstneres Forening, Hordaland og Norske Kunsthåndverkere Vestnorge med Hordaland fylke som sitt primære arbeidsområde og lokaler i Bergen sentrum med eget galleri. Det vises gjennomsnittlig 10-12 (separat-, tema- og gruppe-) utstillinger i året innenfor et bredt spekter av uttrykksformer og teknikker innen billedkunst og kunsthåndverk. Videre drives virksomhet knyttet til kunstnerisk utsmykking av offentlig og privat miljø, og det produseres vandretstillinger som tilbys kulturkontorer, kunstforeninger og utstillingssteder i fylket. I løpet av de siste 10 årene har vandretstillinger fra HKS vært vist på 14 steder i fylket, derav fire steder i Bergen kommune. Visningsstedene varierer fra kunstgallerier til visningsrom i kulturhus og kjøpesentre. En del kommunale kulturkontorer er brukere, og utstillingene vises da i biblioteker, rådhusvestibylar og kafelokaler. Visningssteder av sistnevnte typer er ikke tatt med i oversikten.

HKS er nå inne i en fase hvor de går aktivt inn i arbeidet med å utvikle gode visningssteder i fylket.

Vestlandsutstillingen

Vestlandsutstillingen (VU) vises årlig i Stavanger Kunstforening, Haugesund Billedgalleri/Kunstforening, HKS - Hordaland Kunstsenter (Bergen), Sunnfjord Kunstlag (Førde) og Aalesunds Kunstforening, samt

enkelte andre steder mer sporadisk. I perioden 2002-2005 har utstillingen, i tillegg til de faste stedene, også vært vist i Bergen Kunsthall (Bergen), Stord Kunstlag (Stord) og Kunstalleen Vesterland (Sogndal).

Kunstnere med tilknytning til Vestlandet har anledning til å søke om deltagelse. En kunstnerisk ledelse valgt av Vestlandstutstillingens styre er i samarbeid med styret ansvarlig for kunstnerisk innhold.

Møre og Romsdal Kunstnersenter (MRK)

I tillegg til sitt eget galleri i Molde arrangerer kunstnersenteret to utstillinger pr. år i Galleri Barbara i Sunndal kulturhus. Det er ønskelig med tilsvarende ordning andre steder, men det forutsetter gratis leie av lokaler, og det har vært vanskelig å få til. Bøygen er ikke så mye mangel på lokaler som økonomien.

MRK er ellers tungt inne i Kulturnista, men bare som utstillingsprodusent. Kulturavdelingen i fylkeskommunen har ansvar for turneene.

MUSIKK

Rikskonsertene

Rikskonsertenes hovedansvar gjelder musikk som markedet alene ikke kan eller vil bære, det vil si at tilbudet for en stor del er av en slik art at det når et smalt publikum. Dette innebærer at RKs tilbud er lite egnet for kulturhus som skal ha inntjening.

Rikskonsertenes faste samarbeidspartnere er lokale arrangører snarere enn spillesteder/arenaer. Spillestedene varierer mye, fra kulturhus til lokale pub'er og hoteller. Rikskonsertene konsentrerer seg om noen arrangører som ønsker å samarbeide med dem, og noen fylker utmerker seg mer enn andre i så måte. Sogn og Fjordane er ett av flere prioriterte fylker, med ivrige arrangører bl.a. i Førde, Sogndal, Stryn og Årdal.

RK-konserter tilbys regelmessig på 4 steder i Hordaland, 5 i Sogn og Fjordane og 4 i Møre og Romsdal.

Bergen Filharmoniske Orkester

Orkesteret har Grieghallen som sin primære arena og turnerer ikke i vanlig forstand. De siste årene har orkesteret imidlertid også sett det som sitt ansvar å bringe orkestermusikk ut til andre deler av Vestlandet. Noen konserter i året legges derfor til Førdehuset, i orkesterets Vestlandsserie. I 2005 besøkes dessuten Norheimsund idrettshall (Kvam kommune) i forbindelse med festivalen Hardingtonar og Hotell Ullensvang (Ullensvang kommune) i forbindelse med Hardanger musikkfest.

Oslo-Filharmonien

Orkesteret hadde en turne på Vestlandet våren 2003. Festspillene i Bergen er aktuelle for besøk i 2006, men dette er ikke endelig fastlagt.

Den norske Folkemusikkscena (DnF)

Den Norske Folkemusikkscena (DnF) arbeider for å bygge opp og etablere et landsomfattende nettverk av scener for folkemusikk og -dans, realisere turneer og gjennomføre profesjonaliseringstiltak for arrangører på folkemusikkområdet.

To scener i Hordaland (Bergen og Ullensvang) og en i Møre og Romsdal (Ålesund) er tilknyttet DnF. I tillegg gjennomføres turneer rundt om i landet.

3.2 NETTVERK FOR SPILLESTEDER OG ARRANGØRER

Norsk Jazzforum

er et av de største landsdekkende nettverkene for spillesteder hvor det presenteres jazz og improvisert musikk. Nettverket organiserer ca 60 klubber og konsertarrangører over hele landet, fordelt på fem regionale jazzsentre.

Seks klubber i Hordaland og fire i Møre og Romsdal er registrert i nettverket, mens Sogn og Fjordane ikke har noen klubber/arrangører i nettverket. *Vestnorsk Jazzsenter* (VNJ), som omfatter Rogaland, Hordaland og Sogn og Fjordane fylker, har scenene Kulturhuset USF og Landmark i Bergen som sine hovedscener. Møre og Romsdal sokner til *Midtnorsk Jazzsenter*, som har sin hovedscene i Trondheim. Norsk Jazzforum benytter også scener organisert i Norgesnett for sine arrangementer og konserter.

Norgesnett

er, i likhet med Norsk Jazzforum, et landsdekkende nettverk for spillesteder. Norgesnett består pr. i dag av 25 spillesteder fra Alta i nord til Kristiansand i sør, som samlet presenterer ca. 2500 arrangementer for ca. 700.000 besøkende hvert år.

De viktigste kriteriene for opptak av spillesteder er profesjonell teknisk standard, lokalets egnethet som konsertsted, høy arrangementsfrekvens, ambisjoner som spillested, høyt nivå på det arrangementsmessige håndverket, godt forhold til de ulike lokale musikkmiljøene og samarbeidsrelasjoner med andre arrangørmiljøer i nærområdet.

Samarbeid mellom flere sjangere og kulturformer har fra starten vært viktig for NorgesNettet. Arrangører innenfor både jazz, blues og andre sjangere bruker spillesteder i NorgesNettet til sine arrangementer, det samme gjelder også filmklubber, litteraturklubber, revy, teater og stand up.

De tre aktuelle fylkene har i alt 5 spillesteder som er registrert i Norgesnett. Tre av disse finnes i Bergen, ett i Sogndal og ett i Volda.

Kulturtorget.no

er et digitalt verktøy utviklet hovedsaklig for kulturhus, kulturarrangører, Rikskonsertene og Riksteatret. Kulturtorget.no inneholder oversikt over personer, arrangører, fasiliteter og ressurser tilknyttet visningsarenaer for musikk, teater og kunst, og er tilrettelagt for kulturtilbydere og -formidlere.

I alt 84 kulturarenaer og arrangører er registrert på Kulturtorget.no, derav 16 i Hordaland, 6 i Sogn og Fjordane og 15 i Møre og Romsdal. Hvorvidt de arenaene det gjelder faktisk benyttes til eller er egnet for profesjonell kulturformidling kan vi ikke dokumentere, men vi tar dem med i oversikten. Listen følger i vedlegg 1.

Norsk kulturhusnettverk

NKN er en landsomfattende organisasjon som har som mål å synliggjøre, samordne og utvikle kulturhusenes ressurser og kompetanse lokalt, regionalt og nasjonalt, i den hensikt å gjøre kulturtilbudet til publikum størst og best mulig.

Ca 100 kulturhus er medlemmer i nettverket, derav 7 i Hordaland, 5 i Sogn og Fjordane og 8 i Møre og Romsdal. Hvorvidt alle disse arenaene faktisk benyttes til eller er egnet for profesjonell kulturformidling kan vi ikke dokumentere, men vi tar dem med i oversikten. De fleste av disse arenaene er også registrert på Kulturtorget.no. Listen følger i vedlegg 2.

4 ARENAER FOR PROFESJONELL KUNSTFORMIDLING I DE TRE FYLKENES KOMMUNER

I dette kapitlet presenteres i tabellarisk form de arenaene i de tre fylkene som benyttes til profesjonell kunstformidling. Oversikten er basert på opplysninger om/fra de institusjonene/gruppene og spillesteds-/arrangørnettverkene som ble presentert i forrige kapittel, og tar utgangspunkt i dagens bruk. I tilfeller der hvor det er realistiske planer om nye arenaer og/eller nye brukere er disse tatt med (i kursiv). Alle kommunene i hvert av fylkene er tatt med i listen, også de som ikke har arenaer som benyttes til profesjonell kunstformidling.

For hvert av fylkene følger, etter tabelloppsettet, en drøfting av arenasituasjonen i ulike deler av fylket. Deretter gir vi noen grove anslag over hvor godt befolkningen i ulike deler av fylket er dekket med profesjonelle kulturtilbud innenfor en times reisetid fra hjemkommunen og i eget fylke. Det er tatt utgangspunkt i de kommunene i hvert fylke som har profesjonelt kulturtilbud av en viss bredde og omfang, og de områdene som ligger innenfor en times reiseavstand fra disse vurderes som tilfredsstillende godt dekket. Beregningene er gjort ved hjelp av www.michelin.com's reisetidstabeller og det er bare regnet reisetid mellom kommunesentrene. Det er altså ikke tatt høyde for at reisetiden kan være lengre eller kortere mellom andre deler av de aktuelle kommunene. Evt. overfartstid på ferger er inkludert, men det er ikke tatt hensyn til at fergerutene på de ulike strekninger kan gjøre det umulig å bruke kulturtilbudene f.eks. på kveldstid.

4.1 ARENASITUASJONEN I HORDALAND

Kommune	Kulturarenaens navn	Benyttes fast/regelmessig av	Tilknyttet nettverk
Askøy	Hanøy samfunnshus		Kulturtorget.no
	Aktivitetshuset Shoddyen	Hordaland Teater	
Austevoll	Trelasten	Hordaland Teater**	
Austrheim	Austrheim samfunnshus	Hordaland Teater**	
Bergen*	Den Nasjonale Scene	DNS Transiteatret Opera Vest	
	Bergens kunstforening/ Bergen kunsthall	Riksutstillinger-Kunstarena Galleri Stiftelsen 3,14 Hordaland int. fylkesgalleri Vestlandsutstillingen	Kulturtorget.no
	Grieghallen	Bergen Filharmoniske orkester Bergen Filharmoniske kor Opera Vest Hordaland Teater (i lokalet Klokketang)	Kulturtorget.no
	Troldhaugen	Edvard Grieg Museum Troldhaugen	
	USF Verftet	Bergen Jazzforum Evans Jazzklubb Transiteatret	Kulturtorget.no Norsk kulturhusnettverk Norgesnett Norsk Jazzforum
	BIT Teatergarasjen	Carte Blanche DNS (samproduksjoner med CB) Jo Strømgren Kompani Transiteatret Display	Kulturtorget.no
	Studio Bergen	Jo Strømgren Kompani Transiteatret	
	Landmark	Bergen Jazzforum Evans Jazzklubb	Norsk Jazzforum
	Danseteatret	Opera Vest	Kulturtorget.no
	Det Akademiske kvarter	StåOppJazz	Norsk Jazzforum
	Hulen		Kulturtorget.no Norgesnett
	Garage		Norgesnett

	Klar Bar	Swing'n' Sweet Jazzclub	Norsk Jazzforum Kulturtorget.no
	Columbi Egg	Den norske folkemusikkscena	
	Haukeland sykehus	Riksutstillinger-Kunstarena Vrimlerom	
	Raftohuset	Riksutstillinger-Kunstarena Vrimlerom	
	Bergen Int. kultursenter	Riksutstillinger-Kunstarena Vrimlerom	
	Bryggens Museum	Riksutstillinger-Kunstarena Vrimlerom Stiftelsen 3,14 Hordaland int. fylkesgalleri	
	Barnas Hus	Riksutstillinger-Kunstarena Vrimlerom	
	Bergen Kunstmuseum	Bergen Kunstmuseum	
	Hordaland Teater	Hordaland Teater Stiftelsen 3,14 Hordaland int. fylkesgalleri	
	Ole Bull Teater	Ole Bull Teater Hordaland Teater	
	Vestlandske kunstindustrimuseum	Stiftelsen 3,14 Hordaland int. fylkesgalleri	Kulturtorget.no
	Hordaland kunstsenter	Vestlandsutstillingen Display	
	Galleri 3,14	Stiftelsen 3,14 Hordaland int. fylkesgalleri Display	
	Kulturhuset Sentrum		Kulturtorget.no Norsk kulturhusnettverk
	Logen Teater	Bergen Jazzforum Stigespillerne	
	Haugstun kultursenter	Hordaland Teater**	
Bømlo	Bømlo Kulturhus	Hordaland kunstsenter Står på Riksteatrets venteliste	
Eidfjord	Galleri Nic. Bergslien	Stiftelsen 3,14 Hordaland int. fylkesgalleri Hordaland kunstsenter	
Etne	Etne Kulturhus AL	Hordaland Teater	Kulturtorget.no Norsk kulturhusnettverk
Fedje			
Fitjar			
Fjell	Langøy Kystkultursenter	Hordaland Teater**	
Fusa			
Granvin			
Jondal			
Kvam	<i>Under bygging: Profesjonelt kunst- og kultursenter</i>	<i>Stiftelsen 3,14 Hordaland int. fylkesgalleri har avtale om bruk fra nov.2005</i>	
	<i>Under planlegging: Regionalt kulturhus</i>		
	Kvam kunstlag	Riksutstillinger-Kunstarena galleri	
Kvinnherad	Baroniet Rosendal	Baronikonsertene	
	Kulturhuset Husnes	Rikskonsertene Hordaland Teater	Kulturtorget.no Norsk kulturhusnettverk
	Halsnøy samfunnshus	Hordaland Teater	
	Rosendal samfunnshus	Hordaland Teater	
	Sunnhordland folkemuseum	Hordaland Teater	
	Husnes Jazz Klubb		Norsk Jazzforum
Lindås			
Masfjorden			
Meland			
Modalen	Modalen kulturhus	Stiftelsen 3,14 Hordaland int. fylkesgalleri	
Odda	Meieriet kulturhus	Riksutstillinger-Kunstarena Vrimlerom Hordaland kunstsenter Hordaland Teater	Kulturtorget.no Norsk kulturhusnettverk
	Odda kunstforening	Riksutstillinger-Kunstarena galleri	
	Industristadmuseet	Stiftelsen 3,14 Hordaland int. fylkesgalleri	
Os			
Osterøy			
Radøy	Radøy kunstsenter	Stiftelsen 3,14 Hordaland int. fylkesgalleri Hordaland kunstsenter	
Samnanger			
Stord	Stord kulturhus	Riksteatret Riksutstillinger-Kunstarena Vrimlerom Rikskonsertene Jo Strømgren Kompani Oslo-Filharmonien 2003 Hordaland Teater	Kulturtorget.no Norsk kulturhusnettverk
	Fylkessykehuset Stord	Riksutstillinger-Kunstarena Vrimlerom	
	Stord kunstlag	Vestlandsutstillingen	

Sund	Nordsjøfartmuseet	Hordaland Teater	
Sveio	Galleri Ryvarden	Stiftelsen 3,14 Hordaland int. fylkesgalleri	
Tysnes	Årbakka handelsstad	Kunstlaget Njardarlog Riksutstillinger-Kunstarena Galleri	
Ullensvang	Hardanger folkemuseum	Stiftelsen 3,14 Hordaland int. fylkesgalleri Hordaland kunstsenter Hordaland Teater	
	Ullensvang kunstlag	Hordaland kunstsenter	
	Hardangerhallen	Oslo-Filharmonien 2003	
	Utne hotell	Den norske folkemusikkscena	
Ulvik	Hjadalane Galleri	<i>Aktuell samarb..partner for Stiftelsen 3,14 Hordaland int. fylkesgalleri</i>	
Vaksdal	Dale forsamlingshus	Hordaland Teater	
Voss	Kulturhuset Fraktgodsen	Riksutstillinger Hordaland Teater	Kulturtorget.no Norsk kulturhusnettverk
	Nain		Kulturtorget.no
	Folkemuseet i Voss	Stiftelsen 3,14 Hordaland int. fylkesgalleri Hordaland Teater	
	Voss kunstlag	Hordaland kunstsenter	
	Voss Jazz Klubb		Norsk Jazzforum
	<i>Planer om regionalt kulturhus eller opp- gradering av Voss kino</i>		
Øygarden	Kystmuseet i Øygarden	Stiftelsen 3,14 Hordaland int. fylkesgalleri Hordaland Teater	

* Oversikten er neppe komplett når det gjelder Bergen kommune. I denne sammenheng er dette mindre vesentlig.

** Gjelder visninger av jubileumsforestillingen "Magiske perler" under Kystsogeveke 2003.

Bergen står, ikke uventet, i en særstilling blant kommunene i Hordaland (og de to andre fylkene som omfattes av denne utredningen) når det gjelder antall og mangfold av kulturarenaer. Vår oversikt er ikke komplett når det gjelder Bergen, men viser likevel at kommunen har mange visningsarenaer og på alle kunstområdene. Sammenlignet med de fleste andre kommunene både i Hordaland, Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal er spesialiseringen langt sterkere i Bergen, det vil si at det finnes et stort antall både av faste institusjoner og av arenaer som benyttes til formidling på ett enkelt, eller noen få nærliggende, kunstområder og ikke færre arenaer som gir rom for hele spekteret av kunstuttrykk.

Bergens posisjon når det gjelder arenaer for profesjonell kunstformidling blir enda mer framtrædende fordi situasjonen i de andre kommunene i fylket må betegnes som mer eller mindre skral. For eksempel hevder Riksutstillinger at det knapt finnes visningsrom andre steder i fylket enn i Bergen som tilfredsstiller kravene for å ta imot deres utstillinger i kategorien Kunstarena Galleri, og fylkets eget danseensemble, Carte Blanche, vurderer ingen arenaer i fylket som aktuelle, bortsett fra ensembles faste scener i Bergen.

Utenom Bergen er det bare Stord som har arenaer som tar imot alle de viktigste nasjonale institusjonene, nemlig det regionale kulturhuset. Kommunen har også andre arenaer som benyttes av nasjonale og/eller regionale institusjoner, men ingen arenaer som kan ta imot Riksutstillings Galleri-utstillinger. Kulturhusene i Etne, Kvinnherad, Odda og Voss er registrert på Kulturtorget.no og i Norsk kulturhusnettverk, og vi må anta at de er av en slik standard at de kan ta imot profesjonelle institusjoner og artister som tilbys gjennom disse⁶. Odda og Voss har også andre arenaer som benyttes av institusjoner først og fremst på billedkunstområdet.

Hele 10 av kommunene i Hordaland mangler kulturarenaer som benyttes av de nasjonale og regionale institusjonene eller som inngår i de nasjonale nettverkene vi har sett på i denne utredningen. I flere andre

⁶ Det ble i perioden 1997-2001 gitt nærmere kr 8 mill i statsmidler til 12 lokale kulturbygg i fylket (Vaagland et al. 2002: *I hus med kulturen*, ØF-rapport nr 12/2002).

kommuner er de arenaene som er nevnt i oversikten kun benyttet til enkeltstående visninger, for eksempel av Hordaland Teaters jubileumsforestilling under Kystsogevekene 2003. Flere av øykommunene i fylket er blant dem som kommer dårligst ut når det gjelder profesjonelle kunstformidlingstilbud er typiske

4.1.1 TILGJENGELIGHETEN TIL PROFESJONELLE KULTURTILBUD I ULIKE DELER AV FYLKET

Bergen har, som vist, en helt dominerende plass innenfor det samlede kulturtilbudet i Hordaland. De delene av fylkets befolkning som er bosatt i Bergensområdet står dermed i en særstilling når det gjelder tilgang til kulturtilbud. Innenfor ca en times reisetid fra Bergen (til kommunesenteret) finner vi følgende kommuner: Sund, Fjell, Askøy, Øygarden, Radøy, Meland, Lindås, Osterøy, Vaksdal, Samnanger og Os.

Tilbudene i Stord er tilgjengelige innenfor en times reisetid fra Fitjar, Tysnes, Bømlo og Sveio. Tilbudene i Voss kan benyttes av folk i Granvin, Vaksdal og Ulvik, og Oddas tilbud er tilgjengelige for folk i Ullensvang og Kvinnherad.

Kilde: www.norge.no

Alt i alt må 9 av de 33 kommunene i Hordaland sies å ha svært begrenset tilgang til de profesjonelle kulturtilbudene som er tatt med i denne utredningen. Dette gjelder øykommunene Austevoll, Masfjorden, Austrheim og Fedje, men også kommuner lengst inne i fjordene, nemlig Etne, Eidfjord, Modalen, Kvam og Jondal⁷.

⁷ Disse kommunene utgjør en samlet befolkning på nesten 24 000 innbyggere eller 5,5% av fylkets samlede innbyggertall (ca 434 000). (SSB 01.01.2005).

4.2 ARENASITUASJONEN I SOGN OG FJORDANE

Kommune	Kulturarenaens navn	Benyttes fast/regelmessig av	Tilknyttet nettverk
Askvoll	Askvoll idrettshall	SOFTeater Hordaland Teater**	
	Værlandet grendahus	SOFTeater Hordaland Teater**	
Aurland	Aurland samf.hus	SOFTeater Hordaland Teater**	
Balestrand	Bygdahuset	SOFTeater Hordaland Teater**	
	Balestrand idrettshall	SOFTeater	
Bremanger	Hauge skule	SOFTeater	
	Svelgen samf.hus	SOFTeater	
	Bremanger Kino & Scene		Norsk Jazzforum
Eid	Fjordane folkehøgskule	Opera Nordfjord Riksteatret SOFTeater Hordaland Teater**	Kulturtorget.no
	Eid idrettshus	Opera Nordfjord	
	<i>Under planlegging: Ny kultur-/operasal i tilknytning til Eid vidaregåande skule på Mehl (Nordfjordeid).</i>		
Fjaler	Fjaler-hallen	SOFTeater Hordaland Teater**	
	Trudvang samf.hus	SOFTeater	
	Nordisk kunstnarsenter Dalsåsen	<i>Aktuell samarb.partner for Stiftelsen 3,14 Hordaland int. fylkesgalleri</i>	
Flora	Flora kulturhus	SOFTeater Opera Nordfjord Riksutstillinger-Kunstarena Vrimlerom Hordaland Teater**	Kulturtorget.no Norsk kulturhusnettverk
Førde	Førdehuset	Riksteatret SOFTeater Jo Strømgren Kompani Opera Nordfjord Riksutstillinger-Kunstarena Vrimlerom Rikskonsertene Bergen Filharmoniske orkester Sogn og Fjordane kunstnarsenter Sogn og Fjordane Kunstmuseum Oslo-Filharmonien 2003 Hordaland Teater**	Kulturtorget.no Norsk kulturhusnettverk
	Prestebøen	Riksutstillinger-Kunstarena Galleri Riksutstillinger-Kunstarena Vrimlerom Sogn og Fjordane Kunstmuseum	
	Sunnfjord kunstlag	Riksutstillinger-Kunstarena Galleri Vestlandsutstillingen	Kulturtorget.no
	FestivalPuben	Den norske folkemusikkscena	
Gaular			
Gloppen	Aulaen (Sandane Firda vdg. skule)	SOFTeater Hordaland Teater**	
	Nordfjord folkemuseum	Sogn og Fjordane Kunstmuseum	
Gulen	Brekke skule/samfunnshus	SOFTeater Hordaland Teater**	
	Dalsøyra skule	SOFTeater	
Hornindal	Anders Svor Museum	Sogn og Fjordane Kunstmuseum	
Hyllestad	Hyllestad skule	SOFTeater	
	Åfjorddalen grendahus	SOFTeater Hordaland Teater**	
Høyanger	Høyanger samf.hus	SOFTeater Hordaland Teater**	
Jølster	Eikaasgalleriet	Sogn og Fjordane Kunstmuseum	
	Astruptunet	Sogn og Fjordane Kunstmuseum	
Leikanger			
Luster	Hafslo skule	SOFTeater	
	Skjolden fjordstova	SOFTeater Hordaland Teater**	
Lærdal	Lærdal villakssenter	SOFTeater Hordaland Teater**	
Naustdal			

Selje	Selje skule	SOFTeater	
	Stadlandet grendahus	SOFTeater	
Sogndal	Sogndal kulturhus	Riksteatret SOFTeater Carte Blanche Opera Nordfjord Riksutstillinger-Kunstarena Vrimlerom Rikskonsertene Hordaland Teater**	Kulturtorget.no Norsk kulturhusnettverk
	Meieriet (Studentersamfunnet)	Rikskonsertene	Norgesnett
	De Heibergske Samlinger	Sogn og Fjordane Kunstmuseum	
	Kunstalleen Vesterland	Vestlandsutstillingen	
Solund	Solund ungdomsskule (gymsal)	SOFTeater	
Stryn	Stryn kulturhus	SOFTeater Riksutstillinger-Kunstarena Vrimlerom Rikskonsertene Hordaland Teater**	Kulturtorget.no Norsk kulturhusnettverk
	Hotell Alexandra	Opera Nordfjord	
Vik	Blixhalli	SOFTeater Hordaland Teater**	
Vågsøy	Samfunnshallen i Nordfjordhallen (søkes ombygd til lokalt, evt. regionalt, kulturhus)	SOFTeater Hordaland Teater**	
	Vågsberget handelssted	Riksutstillinger-Kunstarena Vrimlerom	
Årdal	Samfunnshuset i Øvre Årdal	SOFTeater Hordaland Teater**	Norsk kulturhusnettverk

* Gjelder stykket "Maksvær med vinskvert", som var en samarbeidsproduksjon med Sogn og Fjordane Teater (2004). Stykket ble også vist på noen skoler. Disse er ikke med i oversikten.

Sogndal er den kommunen i fylket som særlig utmerker seg ved å ha arenaer som benyttes av profesjonelle institusjoner på alle de viktige kulturområdene (musikk, teater, utstillinger, opera og dans). Sogndal kulturhus er den viktigste enkeltarenaen, men også Studentersamfunnets lokale Meieriet bidrar til å sikre et stort mangfold av kulturuttrykk på profesjonelt nivå. Sogndal kulturhus er også den eneste arenaen i fylket som tar imot profesjonelle dansere (Carte Blanche), mens ingen arenaer i kommunen tar imot Riksutstillingers Galleri-utstillinger.

I likhet med Sogndal er det også i Førde og Stryn de regionale kulturhusene som er hovedarenaene for profesjonelle oppsetninger/visninger⁸, og som benyttes av både nasjonale og regionale institusjoner. Førdehuset gjestes også av Bergen Filharmoniske orkester med flere konserter i året. Førde har for øvrig også andre viktige kulturformidlingsarenaer, først og fremst på billedkunstområdet (Sogn og Fjordane kunstmuseum og Sogn og Fjordane kunstnarsenter), og tar blant annet også imot Riksutstillingers Galleri-utstillinger.

Også Eid kommune har arenaer for alle de viktigste kunstområdene unntatt dans. Aulaen på Fjordane folkehøgskule på Nordfjordeid benyttes av både Riksteatret og Sogn og Fjordane Teater, og Opera Nordfjord har den som sin hovedarena⁹. Konserter av ulike typer arrangeres i flere av de nevnte arenaene og også andre.

Opera Nordfjord er hjemmehørende i Eid kommune og oppsetningene utover dette er begrenset til en årlig turne hovedsakelig til andre regionsentra i fylket og på Sunnmøre.

⁸ Disse tre byggene er for øvrig de eneste i fylket som fikk statsstøtte i kategorien regionale kulturbygg (kr 5 mill.) i perioden 1987-2001. (Vaagland et al. 2002: *I hus med kulturen*, ØF-rapport nr 12/2002)

⁹ Ved større oppsetninger benytter Opera Nordfjord Eid idrettshus.

Sogn og Fjordane Kunstmuseums utstillinger vises først og fremst i de seks enhetene som inngår i den konsoliderte enheten (Prestebøen og Kunstsenteret i Førde, Eikaasgalleriet og Astruptunet i Jølster, Anders Svor Museum i Hornindal og Gjesmegalleriet i Lærdal), men museet besøker også Nordfjord folkemuseum.

De fire sistnevnte kommunene unntatt Eid tok også imot Riksutstillings tilbud i kategorien Kunstarena Vrimerom i 2004. Også Flora og Vågsøy kommuner benyttet dette tilbudet.

Bortsett fra de fire nevnte kommunene er det knapt noen i fylket som besøkes av nasjonale kunstformidlingsinstitusjoner.

Hele 21 av fylkets 26 kommuner besøkes mer eller mindre hyppig av SOFTeater. De arenaene som benyttes er av svært varierende type og standard (jfr vedlegg 3).

Det er sannsynlig at flere kommuner i fylket enn de nevnte har kulturarenaer som også benyttes til eller er egnet for profesjonell kulturformidling. Det ble i perioden 1997-2001 gitt vel kr 5,5 mill i statsmidler til 13 lokale kulturbygg og 5 mill til ett regionalt kulturbygg i fylket (Vaagland et al. 2002), og det er grunn til å tro at mange av disse er av en slik standard at de kan ta imot profesjonelle kulturtilbud. I alle fall de 6 arenaene i fylket som er registrert på Kulturtorget.no og/eller Norsk kulturhusnettverk må antas å kunne benytte seg av det tilbudet som formidles der.

Tre av fylkets kommuner er uten kulturarenaer som benyttes av de institusjonene vi har materiale om eller som inngår i noen av de nettverkene vi har tatt med. Disse kommunene er Gaular, Leikanger og Naustdal.

4.2.1 TILGJENGELIGHETEN TIL PROFESJONELLE KULTURTILBUD I ULIKE DELER AV FYLKET

Her tar vi utgangspunkt i de fire kommunene i fylket som har det mest omfattende tilbudet og på det største antallet kunstområder, nemlig Sogndal, Førde, Stryn og Eid.

Kilde: www.norge.no

Innenfor en times reisetid fra Sogndal finner vi kommunene Luster og Lærdal, mens Jølster, Naustdal, Balestrand, Fjaler og Høyanger ligger innenfor tilsvarende avstand fra Førde. Stryn er tilgjengelig i løpet av en time fra Hornindal og Eid kan nås fra Gloppen og Vågsøy på tilsvarende tid.

11 av de 26 kommunene i Sogn og Fjordane mangler tilgang til størstedelen av det profesjonelle kulturtilbudet som omfattes av denne kartleggingen. Dette gjelder Årdal, Aurland, Vik og Balestrand langs Sognefjorden, og dessuten de fleste av kyst- og øykommunene, nemlig Flora, Askvoll, Solund, Gulen, Bremanger, Hyllestad og Selje¹⁰. Årdal samfunnshus og Flora kulturhus har imidlertid mulighet for å benytte det tilbudet som gjøres tilgjengelig gjennom nasjonale nettverk.

¹⁰ Disse kommunene utgjør til sammen vel 38 000 innbyggere eller 3,5% av fylkets totale innbyggertall (ca 107 600). (SSB 01.01.2005)

4.3 ARENASITUASJONEN I MØRE OG ROMSDAL

Kommune	Kulturarenaens navn	Benyttes fast/regelmessig av	Tilknyttet nettverk
Aukra	Soltun samfunnshus	Teatret Vårt (ikke teknisk avanserte prod.)	
Aure	Aure barne- og ungd.skole	Teatret Vårt (ikke teknisk avanserte prod.)	
Averøy	Averøy samfunnshus	Teatret Vårt (ikke teknisk avanserte prod.)	
	Øytun	Teatret Vårt (ikke teknisk avanserte prod.)	
Eide	Eidehallen - flerbrukshall	Teatret Vårt (ikke teknisk avanserte prod.)	
	Bollitun	Teatret Vårt (ikke teknisk avanserte prod.)	
Frei	Gymsal	Teatret Vårt (ikke teknisk avanserte prod.)	
Fræna			
Giske	Gymsal	Teatret Vårt (ikke teknisk avanserte prod.)	
Gjemnes	Batnfjord samfunnshus	Teatret Vårt (ikke teknisk avanserte prod.)	
Halsa	Halsahallen	Teatret Vårt (ikke teknisk avanserte prod.)	
	Otnesbrygga		
Haram	Gymsal/idrettshall	Teatret Vårt (ikke teknisk avanserte prod.)	
	<i>Under oppføring: Nytt kulturhus</i>		
Hareid	Gymsal/idrettshall	Teatret Vårt (ikke teknisk avanserte prod.)	
Herøy	Herøy kulturhus	Teatret Vårt	Norsk kulturhusnettverk
Kristiansund	Festiviteten	Operaen i Kristiansund Teatret Vårt	Kulturtorget.no
	Grenseland-museet		Kulturtorget.no
Midsund	Gymsal/idrettshall	Teatret Vårt (ikke teknisk avanserte prod.)	
Molde	Bjørnsonhuset, Rica Seilet Hotell	Riksteatret Teatret Vårt (ikke teknisk avanserte prod.) Operaen i Kr.sund Riksutstillinger-Kunstarena Vrimlerom Rikskonsertene Jo Strømgren Kompani	Kulturtorget.no Norsk kulturhusnettverk
	Kulturhuset	Teatret Vårt (ikke teknisk avanserte prod.) Riksutstillinger-Kunstarena Vrimlerom	
	Forum (Teatret Vårt)	Teatret Vårt (ikke teknisk avanserte prod.)	Kulturtorget.no
	Kunstnersenteret i M&R	Kunstnersenteret	
	Storyville Jazz Club		Norsk Jazzforum
Neset	Ungdomshuset Bergtun	Teatret Vårt (ikke teknisk avanserte prod.)	
Norddal	Valldal samf.hus	Teatret Vårt (ikke teknisk avanserte prod.)	
Rauma	Åndalsnes kino	Teatret Vårt (ikke teknisk avanserte prod.)	
	<i>Under planlegging: Nytt kulturhus</i>		
Rindal	Rindalshuset (idr.hall)	Teatret Vårt (ikke teknisk avanserte prod.)	Kulturtorget.no
Sande	Breidablik samf.hus	Teatret Vårt (ikke teknisk avanserte prod.)	
Sandøy			
Skodje	Gymsal/idrettshall	Teatret Vårt (ikke teknisk avanserte prod.)	
Smøla	Vestsmøla samf.hus	Teatret Vårt (ikke teknisk avanserte prod.)	
Stordal	Stordal idrettshall	Teatret Vårt (ikke teknisk avanserte prod.)	
Stranda	Storfjord kulturhus	Teatret Vårt Rikskonsertene	Kulturtorget.no Norsk kulturhusnettverk
Sula	Friheim	Teatret Vårt (ikke teknisk avanserte prod.)	
Sunnadal	Sunnadal kulturhus	Riksteatret Teatret Vårt Operaen i kr.sund Riksutstillinger-Kunstarena Vrimlerom Møre og Romsdal Kunstnersenter	Kulturtorget.no Norsk kulturhusnettverk
	Sunnadal Jazzklubb		Norsk Jazzforum
Surnadal	Surnadal kulturhus	Riksteatret Teatret Vårt Operaen i Kr.sund	Kulturtorget.no Norsk kulturhusnettverk
	Surnadal kunstforening	Riksutstillinger-Kunstarena Galleri	
Sykkylven	Sykkylven samf.hus	Teatret Vårt (ikke teknisk avanserte prod.)	
Tingvoll	Sellanrå	Teatret Vårt (ikke teknisk avanserte prod.)	
Tustna	Gymsal	Teatret Vårt (ikke teknisk avanserte prod.)	
Ulstein	Ulstein kino	Teatret Vårt	Kulturtorget.no
Vanylven	Fiskå samf.hus	Teatret Vårt (ikke teknisk avanserte prod.)	
	Syvde ungd.hus	Teatret Vårt (ikke teknisk avanserte prod.)	
	Syvde samf.hus	Teatret Vårt (ikke teknisk avanserte prod.)	
Vestnes	Myra kulturhus	Teatret Vårt (ikke teknisk avanserte prod.)	
Volda	Volda samf.hus	Teatret Vårt	
	Jazzklubben i Ørsta/Volda	Rikskonsertene	
	Studenthuset Rokken		Norgesnett

Ørskog	Ørskog samf.hus	Teatret Vårt (ikke teknisk avanserte prod.)	
Ørsta	Ivar Aasen-tunet/ Nynorsk kultursentrum	Rikskonsertene	Kulturtorget.no Norsk kulturhusnettverk
	Ørsta kulturhus	Riksteatret Teatret Vårt	Kulturtorget.no
	Rust Club & scene/ Ørsta konsertforum	Rikskonsertene	Kulturtorget.no Norsk Jazzforum
Ålesund	Parken kulturhus	Riksteatret Teatret Vårt Carte Blanche Operaen i Kristiansund Opera Nordfjord Riksutstillinger-Kunstarena Vrimerom Oslo-Filharmonien 2003 Transiteatret	Kulturtorget.no Norsk kulturhusnettverk
	Arbeideren	Teatret Vårt	
	Aalesund kunstforening	Riksutstillinger-Kunstarena Galleri Vestlandsutstillingen	
	Krambua Ålesund AS		Kulturtorget.no
	Sentralsjukehuset i M&R	Riksutstillinger-Kunstarena Vrimerom	
	Siglar folkemusikkpub	Den norske folkemusikkscena	
	Lille Løvenvold (klubb)		Kulturtorget.no
	Jazzsirkelen		Norsk Jazzforum
	Åpner i sept. 05: M&R kunstmuseum	<i>På turneplanen for Vestlandsutst. 2006</i>	

Ålesund og Molde er de kommunene i fylket som mottar de fleste nasjonale og regionale institusjonene, men det er bare Parken kulturhus i Ålesund kan ta imot profesjonelle dansere som Carte Blanche. Begge disse kommunene har arenaer som er spesielt egnet for bestemte kulturområder, for eksempel gallerier og jazzklubber. Ålesund har dessuten, som en av de få i de tre fylkene, en folkemusikkpub.

Kristiansund kommune har et dårligere tilbud enn de to andre byene i fylket når det gjelder nasjonale institusjoner. Operaen i Kristiansund gir på sin side et mer omfattende tilbud i hjembyen enn andre steder i fylket, men besøker også Molde, Ålesund og andre større kulturhus i fylket.

Bare Ålesund og Surnadal har arrangører/lokaler som tar imot Riksutstillings Galleri-utstillinger, mens flere av Vrimerom-utstillingene vises i kulturhus og institusjoner i fylket.

I perioden 1997-2001 ble det gitt statstilskudd på vel kr 4 mill. til i alt tre lokale kulturbygg og kr 10 mill til to regionale kulturbygg i Møre og Romsdal¹¹. 10 kommuner i fylket har kulturhus som i dag er registrert på Kulturtorget.no og/eller i Norsk kulturhusnettverk og som dermed har tilgang til profesjonelle artister og institusjoner innenfor flere kunstområder. I Haram kommune er nytt kulturhus under bygging som må antas å få en slik standard at det vil være aktuelt å inngå i slike nettverk.

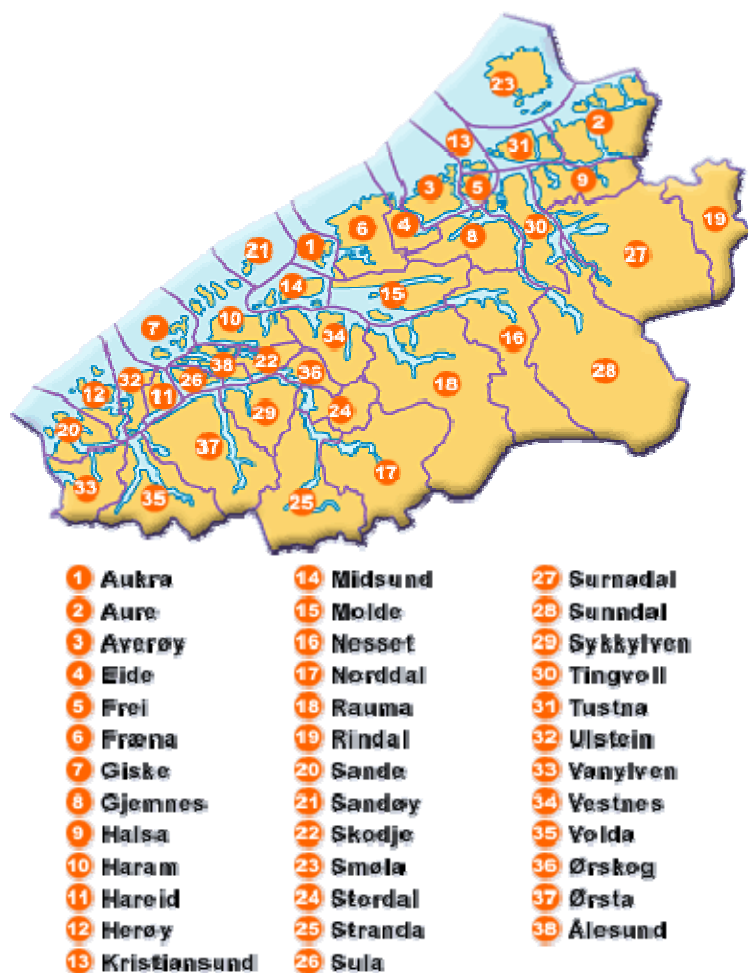
De nevnte kulturhusene og noen flere er også regelmessig brukte spillesteder for Teatret Vårt, mens også mindre grendehus og ungdomshus benyttes av teatret til forestillinger som er mindre teknisk krevende.

Fræna og Sandøy er de eneste kommunene i fylket som ikke besøkes av Teatret Vårt. Disse kommunene er også de eneste i fylket som ikke har noen arenaer som hører inn i vår oversikt.

¹¹ Vaagland et al. 2002: *I hus med kulturen*. ØF-rapport nr 12/2002

4.3.1 TILGJENGELIGHETEN TIL PROFESJONELLE KULTURILBUD I ULIKE DELER AV FYLKET

Ålesund, Molde, Kristiansund, Stranda, Sunndal, Surnadal og Ørsta har kulturhus og andre anlegg som gir et mer omfattende profesjonelt kulturtilbud enn de øvrige kommunene i fylket.

Kilde: www.norge.no

Innenfor en times reisetid fra Ålesund finner vi kommunene Haram, Hareid, Sula, Giske, Sykkylven og Ørskog. Stranda kan nås fra Norddal, Sykkylven og Ørskog, og Ulstein fra Ørsta. Molde på sin side er tilgjengelig innenfor en time fra kommunene Vestnes, Aukra, Averøy, Midsund, Nasset, Fræna, Eide og Gjemnes. Kristiansund kan nås i løpet av en time fra Tustna, Averøy og Gjemnes, og Sunndal og Surnadal dekker sammen kommunene Tingvoll, Halså og Rindal.

Hele 36 av fylkets 38 kommuner har kystlinje. Særlig flere av øykommunene ytterst mot storhavet har dårlig tilgang til profesjonelle kulturtilbud. Dette gjelder kommunene Vanylven, Sande, Herøy, Aukra, Smøla, Tustna og Aure. Også Rauma kommune ved Romsdalsfjorden ligger utenfor en times reiseavstand

til nærmeste kommune med tilfredsstillende tilbud av profesjonelle kulturtilbud¹². Både Vanylven og Herøy har for øvrig samfunns-/kulturhus som bl.a. tar imot enklere oppsetninger fra Teatret Vårt, og i Rauma er nytt kulturhus under planlegging.

¹² Til sammen utgjør disse 8 kommunene en befolkning på ca 31 000, eller 12% av fylkets totale innbyggertall på ca 245 000 (SSB 01.01.2005).

5 OPPSUMMERING

I dette siste kapitlet vil vi punktvis oppsummere de viktigste resultatene i denne utredningen.

- Bykommuner som Bergen, Ålesund, Molde og Førde skiller seg ut fra de øvrige ved at de fleste faste kunstformidlingsinstitusjonene er lokalisert der. Spesialarenaer for teater- og konsertvirksomhet osv. finnes derfor hovedsakelig i disse kommunene.
- Lokale og regionale kulturbygg utgjør de viktigste arenaene for kulturformidling i landkommunene i de tre fylkene. Disse er kjennetegnet ved at de samme lokalene gjerne benyttes til mange ulike formål, deriblant også formidling på flere ulike kunstområder.
- Kultur-/samfunnshusene med det mest omfattende profesjonelle kulturtilbudet (i omfang og bredde) er lokalisert i typiske regionsentra.
- De regionale kulturhusene tar imot mange av de viktige nasjonale institusjonene.
- Også noen lokale kulturbygg er arenaer for profesjonelle kulturtilbud over et bredt spekter av kunstområder.
- Kunstfaglig kompetanse er hovedsakelig knyttet til faste institusjoner og finnes dermed først og fremst i bykommunene.
- Dans og billedkunst er de kunstområdene som særlig synes å bli rammet av manglende arenaer i kommunene.
- Sogn og Fjordane Teater og Teatret Vårt bidrar sterkt til at de aller fleste kommuner i Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal får et minimum av profesjonelle kulturtilbud.
- De arenaene som Sogn og Fjordane Teater og Teatret Vårt benytter er i mange tilfeller av en standard som utelukker besøk av nasjonale institusjoner og grupper.
- Mange kommuner i de tre fylkene mangler arenaer som benyttes av nasjonale institusjoner og grupper.
- Befolkningen i 28 av de 97 kommunene i de tre fylkene har mer enn en times reiseavstand til nærmeste sted (i eget fylke) med profesjonelt kulturtilbud av tilfredsstillende bredde.
- De aller fleste av de kommunene som mangler tilgang til profesjonelle kulturtilbud av tilfredsstillende bredde er typiske øy- og kystkommuner.
- Vel 90 000 mennesker bor i de kommunene som er dårligst stilt med hensyn til tilgang til profesjonelle kulturtilbud. Dette utgjør ca 9% av det samlede folketallet i de tre fylkene. (SSB 2005)

Vedlegg 1

ARENAER I HORDALAND, SOGN OG FJORDANE OG MØRE OG ROMSDAL SOM ER REGISTRERT PÅ KULTURTORGET.NO

<i>Hordaland</i>	<i>Sogn og Fjordane</i>	<i>Møre og Romsdal</i>
Bergens Kunstforening (Bergen)	Fjordane folkehøgskule (Eid)	Bjørnsonhuset (Molde)
Danseteatret (Bergen)	Flora samfunnshus (Flora)	Grensland-museet (Kr.sund)
Etne Kulturhus (Etne)	Førdehuset (Førde)	Krambua Ålesund (Ålesund)
Griegghallen (Bergen)	Sogn og Fj. kunstnarsenter (Førde)	Lille Løvenvold (Ålesund)
Hanøy Samfunnshus (Askøy)	Sogndal kulturhus (Sogndal)	Nynorsk kultursentrum (Ørsta)
Hulen (Bergen)	Stryn kulturhus (Stryn)	Operaen i Kristiansund
Kulturhuset Fraktgodsen (Voss)		Parken kulturhus (Ålesund)
Kulturhuset Husnes (Kvinnherad)		Rindalshuset (Rindal)
Kulturhuset Sentrum (Bergen)		Rust Club & Scene (Ørsta)
Meieriet Kulturhus (Odda)		Storfjord Kulturhus (Stranda)
Nain (Voss)		Sunndal kulturhus (Sunndal)
Stord Kulturhus (Stord)		Surnadal Kulturhus (Surnadal)
Swing'n sweet Jazzclub (Bergen)		Teatret Vårt (Molde)
Teatergarasjen (Bergen)		Ulstein kino (Ulstein)
Verftet USF (Bergen)		Ørsta Kulturhus (Ørsta)
Vestlandske kunstindustrimuseum (Bergen)		

**NORSK KULTURHUSNETTVERKS MEDLEMMER I HORDALAND, SOGN OG FJORDANE
OG MØRE OG ROMSDAL**

<i>Hordaland</i>	<i>Sogn og Fjordane</i>	<i>Møre og Romsdal</i>
Etne Kulturhus (Etne)	Flora samfunnshus (Flora)	Bjørnsonhuset (Molde)
Kulturhuset Fraktgodsen (Voss)	Førdehuset (Førde)	Herøy kulturhus, Herøy
Kulturhuset Husnes (Kvinnherad)	Samfunnshuset i Øvre Årdal (Årdal)	Nynorsk kultursentrum (Ørsta)
Kulturhuset Sentrum (Bergen)	Sogndal kulturhus (Sogndal)	Parken kulturhus (Ålesund)
Meieriet Kulturhus (Odda)	Stryn kulturhus (Stryn)	Storfjord kulturhus (Stranda)
Stord kulturhus (Stord)		Sunnadal kulturhus (Sunnadal)
Verftet USF (Bergen)		Surnadal kulturhus (Surnadal)
		Ørsta kulturhus (Ørsta)

SOGN OG FJORDANE TEATERS VURDERING AV SINE SPILLELOKALER

STRYN KULTURHUS

Svært bra tilkomst og spelelokale.

SANDANE FIRDA VIDEREGÅENDE

Grei innlessingsveg. Finnes ikkje rulletransport opp på scena. Må løfte kulisse og anna opp. Lite sidsene på høgre side sett frå salen. Scena burde hatt meir takhøgde.

EID FJORDANE FOLKEHØGSKOLE

Der er det svært bra.

MÅLØY SAMFUNNSHALL

Greitt å komme inn og ut. Ok spelestad. Godt mobilt amfi. Og ein kan dele av salen i mindre einingar.

SVELGEN SAMFUNNSHUS

Her kan ein ikkje nytte scena, fordi den ikkje er sertifisert scenerigg. Må spele på golvet i salen. Dette fører til mindre plass til publikum. For lite straumuttak. Grei innlessingsplass, sjølv om det er litt trangt.

HAUGE SKULE

Lang innlessingsveg. Spelar i salen, fordi scena er for lita.

DALE FJALER-HALLEN

Idrettshall, god plass og grei innlessing. Der er ikkje amfi. Dårleg lydmessig, stor lokale.

ASKVOLL IDRETTSHALLEN

Samme som Fjalerhallen

BALESTRAND BYGDEHUS

Der er litt trang innlessing. Scena er litt lite djup.

IDRETTSHALLEN I BALESTRAND

Samme som Fjalerhallen

SOGNDAL KULTURHUS

Skikkeleg scene, med gode lyd og lysforhold. God innlessingsveg.

SKJOLDEN fjordstova

Grei innlessingsveg. Uttrekkbart amfi i salen – veldig bra.

ØVRE ÅRDAL SAMFUNNSHUS

Bra. Her spelar ein både på golv og scene, alt etter kva stykke ein turnerer med. Amfi for langt frå scena.

LÆRDAL VILLAKSENTER

For lite djupne på scena, men elles bra.

AURLAND SAMFUNNSHUS

Scena her treng ei oppgradering. Dårlege scenetepper. Uttrekkbart amfi i salen. God blending.

VIK BLIXHALLI

Gode innlessingsforhold. Svært gode arbeidsforhold. Idrettshall der ein har tatt hensyn til lyd. Kan delast i to einingar. Manglar amfi.

HØYANGER SAMFUNNSHUS

Dårleg innlessingsrampe. Unødige ting er lagra på scena, fører til rotete arbeidsforhold. God sal å spele i, både lyd- og lysmessig. Og publikum ser godt. Litt svakt straumuttak.

HYLLESTAD SKULE

Lang innlessingsveg. Får ikkje bilane fram til innlessingsdør. Gymsal med dårlege blendingsforhold.

FLORØ SAMFUNNSHUS

Bra spelelokale. Burde vore innlessingsrampe.

BREKKE SKULE/SAMFUNNSHUS

Brukbar innlessingsveg. Scena er for lita og ikkje sertifisert, så her nyttar ein golv som speleplass.

SOLUND SKULE

Gymsal. Greitt spelelokale. Manglar amfi.

SELJE SKULE

Brukbar innlessingsveg. Gymsal. Dårleg blending. Manglar amfi.

VÆRLANDET grendahus

Trang og krokete innlessingsveg. Må spele på golv, fordi scena er for lita. Litt lavt under taket.

ÅFJORDDALEN grendahus

Dårleg innlessingsveg. Må spele på golv, fordi scena er for lita. Trang sal også.

STADLANDET GRENDAHUS

Litt krokete innlessingsveg. For lita scene, så her må ein spele på golv.

TRUDVANG, DALE

Gymsal på skulen som sjeldan vert brukt. Den ligg i andre etasje. Umogleg tilkomst. Her nyttar ein som regel Fjalerhallen som ikkje ligg i samme området.

HAFSLO SKULE

Greie innlessingsforhold. Godt amfi og fin sal. Manglar blending.

DALSØYRA SKULE

Greie innlessingsveg. Gymsal. Spelar på golv, fordi scena er for lita. Manglar amfi.

Arenaer for profesjonell kunstformidling i Hordaland, Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal

En utredning for Norsk kulturråd og Kultur- og kirkedepartementet

Utredningens konklusjoner:

- Spesialarenaer for teater- og konsertvirksomhet osv. er knyttet til faste kunstformidlingsinstitusjoner i bykommunene.
- Lokale og regionale kulturbygg utgjør de viktigste arenaene for kunstformidling i landkommunene.
- Kultur-/samfunnshusene med det mest omfattende profesjonelle kulturtilbudet (i omfang og bredde) er lokalisert i typiske regionsentra.
 - Regionale kulturhus tar imot mange av de viktige nasjonale institusjonene.
- Kunstfaglig kompetanse er hovedsakelig knyttet til faste institusjoner i bykommunene.
 - Særlig dans og billedkunst rammes av manglende arenaer.
 - Takket være regionteatrene har de aller fleste kommuner i Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal et minimum av profesjonelle kulturtilbud.
 - Mange av arenaene som benyttes av regionteatrene har en standard som utelukker besøk av nasjonale institusjoner og grupper.
- Mange kommuner i de tre fylkene mangler arenaer for å ta imot nasjonale institusjoner og grupper.
 - Ca 1/3 av kommunene i de tre fylkene har mer enn en times reiseavstand til nærmeste sted (i eget fylke) med profesjonelt kulturtilbud.
 - Særlig typiske øy- og kystkommuner mangler tilgang til profesjonelle kulturtilbud.
- De kommunene som er dårligst stilt med hensyn til tilgang til profesjonelle kulturtilbud utgjør i alt ca 90 000 innbyggere eller ca 9% av det samlede folketallet i de tre fylkene.

ØF-rapport nr 11/2005

ISBN nr 82-7356-565-3

ISSN 0809-1617